

Рішення поставлених цілей реалізується на основі технології інтегрованого банку даних, тобто інструментарію, що забезпечує автоматичну інтеграцію в загальному банку даних різнорідних даних по одним і тим же об'єктам шляхом їх ідентифікації та ототожнення. В процесі інтеграції утворюються ланцюжки взаємопов'язаних об'єктів, що виражають ознаки ризикових ситуацій, канали нанесення збитку підприємству, канали економічної розвідки конкурента, партнера та інші. За допомогою цього інструменту вирішують наступні завдання: обліково-довідкові і статистичні (кадри, контакти, події, партнери, конкуренти, реклама), інформаційно-логічні (експрес-оцінка ділового партнера, оцінка інвестиційних ризиків, аналіз подій, вивчення ділових зв'язків конкурента, оцінка сфери впливу, конфліктних і кризових ситуацій).

Таким чином, для проведення якісної інформаційно-аналітичної роботи необхідна різнопланова інформація, що характеризує різні взаємозв'язані аспекти аналізованої проблеми. Розробник структури інтегрованого банку даних має добре уявляти моделі джерел зовнішніх і внутрішніх загроз підприємству та ймовірнісних зв'язків об'єктів обліку між собою.

Сагайдак Михайло,
д.е.н., професор, завідувач кафедри менеджменту
КНЕУ імені Вадима Гетьмана
sahaidak@kneu.edu.ua

Сімшаг Ірина,
асистентка кафедри менеджменту
КНЕУ імені Вадима Гетьмана
simshah@kneu.edu.ua

ТРАНСФОРМАЦІЯ РОЗВИТКУ БІЗНЕС-ОРГАНІЗАЦІЙ В УМОВАХ VUCA- ТА BANI-СВІТУ

Ключові слова: VUCA – світ, BANI – світ, трансформація, розвиток бізнес-організацій
Анотація. Стрімкий розвиток та впровадження цифрових технологій накладає відбиток на діяльності сучасних бізнес-організацій та підходах до управління ними. Умови, в яких вони функціонують, стають все більше невизначеними та непередбачуваними, а «фундаменти» бізнесу крихкими. Сучасні лідери частіше стали використовувати стратегії VUCA для прийняття рішень досягнення поставлених цілей. Однак швидкість та контекст змін призводить до пошуку нових підходів для опису і розуміння турбулентного світу.

Sahaidak Mykhailo,
DSc, Professor, Head of Management Department
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman
Simshah Iryna,
assistant of the department of management
Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman

TRANSFORMATION OF BUSINESS ORGANIZATIONS DEVELOPMENT IN THE CONDITIONS OF VUCA AND BANI WORLD

Keywords: VUCA world, BANI world, transformation, business organizations development

Abstract. The rapid development and implementation of digital technologies has an impact on the activities of modern business organizations and approaches to their management. The conditions in which they work are becoming increasingly uncertain and unpredictable, and the "foundations" of business are brittle. Today's leaders are increasingly using VUCA strategies to make decisions about their goals. However, the speed and context of change leads to the search for new approaches to describe and understand the turbulent world.

Вперше про світ VUCA заговорили на початку 90-х років XX століття, як відповідь на нові бачення та виклики після припинення холодної війни [1]. Сьогодні ця аббревіатура стала узагальненим терміном, який використовується для опису турбулентності в бізнес-середовищі. Компоненти VUCA мали наступне значення:

- V (Volatility) – мінливість – постійні зміни роблять сучасний світ все більш нестабільним; великі та малі зміни стають все більш непередбачуваними та відбуваються все швидше і швидше. Події у такому світі стають абсолютно несподіваними, що призводить до неможливості визначення ані причин, ані наслідків;

- U (Uncertainty) – невизначеність – втрата актуальності попереднього досвіду, адже все важче передбачати події або їх подальший розвиток; планування розвитку бізнес-організацій значно ускладнено і стає майже неможливим, оскільки важко спрогнозувати напрям подальшого руху;

- C (Complexity) - складність - проблеми та наслідки стали важчими для розуміння; вони стали «багатошаровими»; різні шари змішуються, що унеможливорює огляд взаємопов'язаності речей; вибрати єдиний правильний шлях практично неможливо;

- A (Ambiguity) – неоднозначність - все рідше можна бачити абсолютно зрозумілі та точно визначені речі; вимоги до сучасних бізнес-організацій та менеджменту стали більш суперечливими та парадоксальними, торкають нашу особисту систему цінностей; прийняття рішень вимагає мужності, гнучкості, усвідомлення та готовності до помилок [1].

Однак, стрімкий розвиток та впровадження нових технологій змусили сучасних лідерів передивитись стратегії розвитку бізнес-організацій в умовах невизначеності, що призвело до модифікацій змісту акроніму та його адаптації під вимоги сучасного бізнесу (рис. 1).

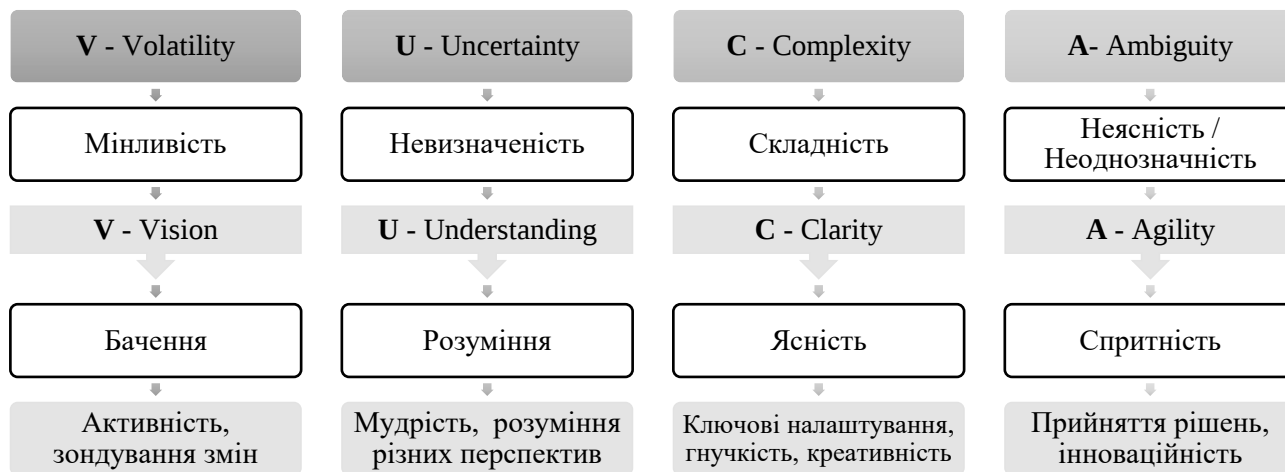

Рисунок 1. Трансформація змісту абрєвіатури VUCA-світу

Джерело: складено авторами

Так, традиційні підходи до лідерства у середовищі VUCA вже неактуальні. Виникає необхідність у нових стратегіях, які дозволять бізнес-організаціям прогнозувати та розуміти причини й наслідки світових викликів та можливостей VUCA. Це може сприяти розкриттю сильних сторін та можливостей, які є складними та неясними. Тому, такі компоненти як бачення (vision), розуміння (understanding), ясність (clarity) і спритність (agility), дозволяють протистояти насильницьким змінам у бізнес-середовищі:

- V (vision) – стратегія бачення майбутнього бізнес-організації як інструмент для протидії нестабільним викликам навколишнього середовища; прийняття рішень із чітким розумінням напрямку руху в умовах турбулентності;

- U (understanding) – мудрість у прийнятті рішень; розуміння контексту; вихід за межі своєї функціональної сфери для розуміння нестабільності; чітка та злагоджена комунікація в організації, командна робота та співпраця;

- C (clarity) – ідентифікація факторів, що впливають на хаос, шляхом обговорень в організації; швидкість реакції в умовах турбулентності з урахуванням цих факторів для прийняття обґрунтованих бізнес-рішень;

- A (agility) – спритність в боротьбі із неоднозначністю; сприяння інноваціям; спілкування в організації та, як результат, здатність приймати рішення [1].

Нова реальність потребує нових ідей, а їх реалізація – нових підходів і рішень. Потреба в інноваціях повинна об'єднувати знання та мислення як всередині, так за межами організації.

З початку пандемії COVID-19 та введенням карантинних обмежень, функціонування бізнес-організацій ускладнилось, надшвидкі зміни та трансформація у цифровому середовищі змусило топ-менеджмент переосмислити усталені раніше практики, методи та формати роботи. Пошук «нової нормальності» призвів до виникнення нового опису турбулентності навколо нас, яке починають називати BANI-світом. Компоненти нової аббревіатури мають наступне значення:

Рисунок 2. Зміст аббревіатури BANI-світу [2].

Крихкість світ означає, що будь-які звичні нам системи, способи дій, організації можуть бути зруйновані у будь-який момент. Кризи, які раніше стосувались лише однієї держави або регіону, впливають на трансформаційні процеси усього світу. Немає нічого неочікуваного, і ніхто не захищений від трансформаційних змін.

Неспокійний світ тримає у стані стресу всіх і завжди. Занепокоєння полягає у тому, що неможливо передбачити, що трапиться далі. Тревожність і тривога стають «хворобою» XXI ст., оскільки стосуються не лише особистого життя людей, а й ринку праці. Друга «хвороба» - страх втрати можливостей, страх упустити актуальні тренди і залишитись за бортом, що спричинює відчуття невідкладності, яке домінує у прийнятті рішень.

Нелінійний світ не дозволяє встановити чіткі зв'язки між причинами та наслідками, тобто ми живемо у світі, події у якому здаються непов'язаними та непропорційними, наприклад, між нашими діями та їх результатом. Події мають системний ефект, впливаючи одразу на все. Без чітко визначеної та стандартизованої структури неможливо створити структуровані бізнес-організації. Для досягнення мети необхідні багаточисельні системні дії, оскільки довгострокове планування може більше не мати сенсу.

Неосяжний світ робить неможливим створення повної уяви про те, що відбувається, а відтак бізнес-організації не можуть контролювати все. Всі знання завжди неповноцінні. Даних завжди не вистачає. Всі рішення приймаються в ситуації невизначеності, і всі кроки здебільшого «навмання» [3; 4].

На рис. 3 наведено змістовно-сутнісне узагальнення аббревіатур VUCA- та BANI-світу.

Рисунок 3. Змістовно-сутнісне узагальнення абрєвіатур VUCA- та BANI-світу [2]

Отже, узагальнюючи зазначене вище, слід зазначити, що абрєвіатура VUCA-світу слугувала здебільшого для опису ситуації нестабільності, неоднозначності, невизначеності та складності умов, як життєдіяльності людини, так і ведення бізнесу. Ця абрєвіатура мала сенс у світі постійних турбулентних змін, які ставали все більш взаємопов'язаними та цифровими. Проте пандемія COVID-19 суттєво змінила «сценарії» бізнес-організацій у розробці їх стратегій з орієнтацією на виклики VUCA-світу, однак в сучасних умовах навіть уточнення понять в абрєвіатурі VUCA-світу виявляється недостатнім дескриптором. На противагу VUCA-світу, абрєвіатуру BANI-світу, яку запропонував американський антрополог і футурист Касьо Джамаїс, доцільно використовувати для опису ситуації наступного покоління бізнесу, а відтак і розробки найбільш прийнятних стратегій трансформаційного розвитку бізнес-організацій.

Список використаних джерел

1. Leadership skills & strategies VUCA world. URL: <https://www.vuca-world.org/> (дата звернення 12.10.2021)
2. Grabmeier S. BANI versus VUCA: a new acronym to describe the world. URL: <https://stephangrabmeier.de/bani-versus-vuca/> (дата звернення 14.10.2021)
3. Еремеева Н. Мир VUCA устарел, теперь с нами BANI-мир. URL: <http://www.trainersworld.ru/?p=7258> (дата звернення 14.10.2021)
4. From a VUCA world to a BANI one: how uncertainty has changed and how your company can prepare. URL: <https://www.mjvinnovation.com/blog/from-a-vuca-world-to-a-bani-one/> (дата звернення 15.10.2021)